

4. Compositio ex esse et essentia, rationis tantum est, et ideo analogice cum vera compositione convenit, *ibid.*
5. Compositio ex esse et essentia fundamentum in omnibus creaturis reperitur, secus in Deo, 301, 306.
6. Varii modi compositionis rationis, 302
7. Compositio rationis an requirat utrumque extremum existens, *ibid.*
8. Aliqua compositio realis invenitur in omnibus creaturis completis, 307, secus in partibus earum.
9. Omne ens creatum quantumvis simplex, dicit ordinem ad compositionem. *ibid.*
10. Compositio ex genere et differentia, compositio rationis, XXV, 243.
11. Compositio ex materia et forma qualiter cum incorruptibilitate esse possit, 437.
12. Compositio metaphysica duplex, ex natura et subsistentia, ex genere item et differentia; et quæ inter utramque diversitas, 557.
13. Compositio metaphysica non necessario supponit physicam, XXVI, 450.
14. Compositio semper exigit aliquid quod se habeat ut materia, et aliquid quod se habeat ut forma, XXV, 357.
15. Compositum substantiale perfectius esse sua forma ostenditur, sententiaque Aristotelis de hoc late tractatur, 523 et seq.
16. Compositio qualiter repugnet Deo. Vid. Dei simplicitas.

COMPREHENSIO.

1. Comprehensionis nomen quid proprie significet, quid translative, XXVI, 159.
2. Comprehensibilis vel incomprehensibilis Deus quomodo. Vide verb. Deus.

CONCEPTUS.

1. Conceptus formalis et objectivus in quo consistant. XXV, 64.
2. Conceptus formalis universaliter, et distincte omnia representans, alienus est ab intellectu humano, 72.
3. Conceptus objectivus præcisus secundum rationem, non requirit præcisionem rerum secundum se, sed præcise sufficit denominatio a conceptu formali representante, 76.
4. Concipiendi modus qualiter sequatur modum essendi, XXVI, 145.
5. Conceptus universalior alio non solum dicit præcisionem ab illo, sed etiam aptitudinem essendi sine illo, 478.
6. Conceptus magis præcisus quot modis dicatur, 480.

CONCRETUM.

Concreta de formali tantum dicunt formam, XXVI, 508.

CONCURSUS DIVINUS. Vide Causa efficiens prima.

CONSERVATIO.

1. Conservatio rei primæque ejus productio si utraque ab eodem agente sit, sola ratione distinguuntur. XXV, 791.
2. Conservatio et prima productio ex temporis diversitate distinguuntur nequeunt, *ibid.*
3. Conservatio quo sensu dicatur continuatio primæ actionis, *ibid.*

4. Conservatio toto tempore post primum instanti unica tantum actio est, 792.
5. Conservatio et prima productio rei interdum ex varietate efficientium et materialium causarum distinguuntur, distinctione materiali non formali, 793.
6. Conservatio et creatio ejusdem rei nequeunt naturaliter distinguuntur, *ibid.*
7. Cum conservatur res, quo sensu dici possit esse in continuo fieri, 794.
8. Conservatione divina omnes res indigere, ut in esse permaneant, demonstratur, 786.
9. Conservari unam rem ab alia, quibus modis contingat, 794.
10. Conservatio proprie dicitur de illa quæ est per efficientiam, extendi tamen potest ad alias causas, maxime ad materialem et formalem, *ibid.*
11. Conservatio substantiæ a nulla causa creata pendere potest, 795.
12. Conservatio, actio est ita efficax, ut posset per ipsam res primo poni si non præxisteret, 799.
13. In conservari non omnia accidentia pendent a suis causis etiam æquivocis, pendent tamen aliqua, quæque ipsa sint, 796.
14. In conservatione aliquorum accidentium cur Deus suppleat concursum causæ proximæ, ipsa deficiente, in aliis vero non ita, 799.
15. Conservatio rei creatæ propriam habet modalem durationem distinctam a duratione termini, XXVI, 933.

CONTINENTIA.

1. Continentia eminentialis effectuum in causa in quo consistat, XXVI, 63.
2. Deus qualiter contineat perfectiones creaturarum in se. Vide verb. Deus, § Dei perfectio, n. 16, 17, 18 et 19.

CONTINGENTIA.

1. Contingentium futurorum veritas quo sensu determinata, XXV, 737.
2. Contingentiæ radix quoniam ex agente sumenda, 738.
3. Contingentiæ effectus. Vide Effectus contingens.
4. Contingentia futura quomodo Deus cognoscat, XXVI, 179.

CONTINUUM.

1. Continui partes etiam actu unitæ, actu realiter distinguuntur, XXV, 259.
2. Continuum perfecte planum qualiter in omnem suam partem non divideretur, etiam ab alio perfecte plano æqualiter concussum, 690.
3. Continuo infinitas relationes concedere eodem modo quo infinitas partes, non est inconveniens, XXVI.

CONTRADICTORIA.

1. Contradictoria non admittit medium, et eorum maxima repugnantia; duo sunt in illis diversa, et in duobus diversis principiis fundantur, XXV, 113.

CONTRARIA, CONTRARIETAS.

1. Contrariorum definitio, XXVI, 741.
2. Contraria esse sub eodem genere, quomodo verum, *ibid.*

3. Contraria quomodo habeant maximam distantiam, 743.
4. Medium resultans ex participatione extremorum quomodo eis opponatur, 744.
5. Unum uni tantum contrarium esse quomodo intelligendum, *ibid.*
6. Contraria ut se mutuo expellant, quas conditiones requirant, *ibid.*
7. Contraria non effective, sed formaliter ab eodem subjecto se expellunt, per se loquendo, 745.
8. Contraria in quibus differant ab aliis oppositis, *ibid.*
9. Contrarietas non est adæquata passio qualitatis, ut sic, 747.
10. Contrarietas duplex inter mutationum terminos, 748.
11. Oppositio contraria quomodo in solis qualitatibus invenitur, *ibid.*
12. Cur inter substantiales formas hæc oppositio non intercedat, *ibid.*
13. Contraria possunt esse simul in gradibus remissis in eodem subjecto, 749, et quomodo tunc denominant, 750.
14. Contraria in gradibus intensis possunt esse simul in eodem subjecto de potentia absoluta, 752.

CONVENIENTIA.

Convenire aliqua secundum rationem, realiter vero differre, per eandem simplicem formalitatem non repugnat, XXV, 87.

COR.

1. Cordis motus a naturali causa intrinseca est, XXV, 640.
2. Cordis motus vitalis esse probatur, 641.
3. Cordis motus an generanti tribuendus, vel ipsimet animali, *ibid.*

CORRUPTIBILE.

1. Axioma illud, Corruptibile et incorruptibile differunt genere, exponitur, XXVI, 451.
2. Nulla substantia simplex potest esse corruptibilis proprie, 456.
3. Corruptibilium rerum esse, non semper in fluxu consistit, XXVI, 946.

CORRUPTIO ET DESITIO REI.

1. Corruptio aut desitio rei, nunquam per actionem positivam directe fit, XXV, 684, directe intenta per carentiam efficientiæ fit, 685.
2. Corruptio aut desitio rei necessario includit mutationem, actionem vero non ita, *ibid.*
3. Corruptio ex positivo esse producta secuta, necessario fit per actionem a subjecto pendente, 686.
4. Corruptio secuta ex positiva actione duas partiales mutationes, positivam unam, privativam alteram includit, et unam simplicem actionem, *ibid.*
5. Corruptio hæc fit per eadem principia, easdemque conditiones exigentia, per quæ vera et propria efficientia, 687.
6. Corruptio ab alteratione in rebus inanimatis qualiter distincta. Vide Alteratio.

CREATIO, CONCREATIO.

1. Creatio quid significet, XXV, 745.
2. Creatio demonstratur possibilis, 747, imo et de facto exercita, 749.

3. Creationis quid antiqui philosophi, ipseque Aristoteles, noverint, 751.
4. Creationem attingere ens in quantum ens, quo sensu verum, 753.
5. Creare ita esse proprium Dei, ut nullæ creaturæ communicatum sit aut communicabile, variæque rationes ad id demonstrandum perpenduntur, 754 et seq., et XXVI, 101.
6. Creare cur repugnet materiali substantiæ, quantumvis perfectæ, XXV, 757, cur vero spirituali, *ibid.*
7. Creationis connaturale instrumentum omnino repugnat, 766. Supernaturale autem per elevationem media obedientiali potentia non ita, 768.
8. Creatio rei corruptibilis duas totales actiones includit, alteram ad materiam terminatam, alteram ad formam, 512 et 514, quarum secunda creatio formæ nequaquam dici debet, 514.
9. Creatio nullum concursum materialis causæ, etiam per obedientialem potentiam concurrentiæ admittit, 577.
10. Creatio a motu, licet mutationem non includat, 776.
11. Creatio a motu præcisa cur non tantum sit relatio, *ibid.*
12. Creatio activa substantiæ non actio accidentalis, nec de prædicamento actionis, sed ad prædicamentum substantiæ reducit, 777.
13. Creatio passiva substantiæ ad prædicamentum substantiæ reducit, neque est in termino per inhæSIONEM, sed per identificationem, utpote substantialis modus ejus, *ibid.*
14. Creationis terminus nequaquam potest esse ejus subjectum, nec ad eam, ut via ad ipsum in aliquo priori supponi, 776.
15. Creationem ex nihilo esse, quo pacto intelligendum, 782.
16. Creationi ab intrinseco repugnat quod sit æterna, 780.
17. Creatio in tempore exercita mutationem in Deo creante aut volente creare cur non inferat, 781.
18. Creatio a conservatione etiam in rebus quæ ab æterno essent, distingueretur, et qualiter, 784.
19. Creativam potentiam aliquorum saltem particularium entium creaturæ repugnare, an demonstretur, 759 et seq.
20. Creativa potentia, vel congenita, vel superaddata, nequaquam admittenda, 766.

CREATURA.

1. Creaturæ dependentia a Deo aliquid reale est, in ea intrinsece existens, XXV, 771. Ab ipsaque creatura distinctum in re, 772. Non ut relatio, nec ut entitas realis, sed ut modus ejus, 773.
2. Creaturæ dependentia a Deo non est mutatio, sed ut ad creaturam comparatur, verum ejus fieri, creatioque passiva; respectu vero Dei est formaliter actio transiens ejus, veraque creatio activa, 774.
3. Creaturæ dependentia a Deo non est de essentia ejus, sed via ad essentiam, 773 et 778.
4. Creatura cum creatur, quo sensu mutari dicitur, 774.
5. Creatura alia dependentia pendet a Deo, si ab eo solo creetur, alia si in ejus creatione instrumento utatur, 772.
6. Creatura permanens ex libera Dei voluntate potest esse æterna, sive corruptibilis, sive incorruptibilis, 782.

7. Creaturae aeternae conservatio non esset successiva, nec ex hoc infinitam aliquam perfectionem acquireret, *ibid.*
 8. Creatura corruptibilis aeterna necessario duraret per infinitum tempus imaginarium, suae naturae relicta, 783.
 9. Creaturae quo sensu dici possint esse convenientes Deo, 349.
 10. Creaturae relatio ad Deum quae, et qualis. Vide *Relatio* n. 69 et 70.
 11. Nullam creaturam Dei virtutem adaequare posse demonstratur, XXVI, 15.
 CUSTODIA ANGELORUM. Vide verbo ANGELUS.
 DEMONIUM. Vide verbo ANGELUS.

D

DEFINITIO.

1. Definitionem et ejus partes non tam significare rem et partes ejus, quam eis commensurari dicendum, XXV, 243.
 2. Definitionis partibus qualiter definiti partes respondeant, 537.

DELECTATIO ET DELECTABILE.

- Delectabile bonum. Vide *Bonitas, Bonum*.
 Delectatio in idem bonum conveniens tendit, in quod amor et desiderium, XXV, 341.

DEMONSTRATIO.

- Demonstrationis duplex genus, XXV, 113.

DENOMINATIO.

1. Denominationes extrinsecae non educuntur de potentia subjecti, quod sic denominant, XXV, 574.
 2. Quando contraria simul insunt eidem subjecto, denominatio simpliciter provenit a forma praedominante, XXVI, 750. Licet quoad nos interdum sumatur a forma minus intensa secundum se, 751.
 3. Denominatio extrinseca non omnis est ens rationis, 1020. Imo nec quae ab actu intellectus sumitur, *ibid.*

DESITIO.

- Desitio accidentium. Vide *Accidens, n. 7*.
 Desitio. Vide *Corruptio*.

DEUS.

1. Dei nomine quid ab omnibus concipiatur, XXVI, 35.
 2. Deum esse, ratione naturali evidenter demonstratur, *ibid.*
 3. Deum esse, ex fabrica et constitutione hujus universi, colligatione, et subordinatione partium ejus demonstratur, 36.
 4. Dei cognitio notior est per effectus, quam intelligentiarum, 437.
 5. Deum esse a priori demonstrari potest, demonstrato a posteriori esse ens necessarium, 47, quod demonstrabile est, 22, non quidem per medium physicum, 23, bene tamen per metaphysicum, quodque illud sit, 27.
 6. Deum esse, ex Aristotelis sententia probatur, 54. Et ex causalitate efficienti, quam habet primum ens respectu omnium aliorum, 55.
 7. Deum esse, per se notum est in se, non quoad nos, 59.

7. Deum esse, aliquali cognitione ab omnibus percipitur, et quae sit haec, 60.
 8. Deus quo sensu sit causa sui esse, 3.
 9. Deus nec est, nec potest intelligi esse in potentia ad esse, 74.
 10. Deus solus est substantia completa sine compositione, 332.
 11. Hic Deus ut abstrahit a tribus personis, est substantia completa in ratione substantiae, *ibid.* Estque prima substantia, non secunda, 344 et 348.
 12. In Deo non est unum suppositum commune tribus personis, licet in eo sit una subsistentia absoluta. Sumpta voce subsistentia pro re subsistente, non pro supposito, 348 et 75.
 13. Deus nullius scientiae naturalis potest esse adaequatum objectum, et cur, XXV, 5. Convenire tamen potest cum creaturis in una ratione objecti scibilis, 6.
 14. Deus quo sensu sibi ipsi conveniens, qualiter etiam creaturis, 349.
 15. Deum esse undequaque perfectum naturali lumine evidenter cognoscitur, XXVI, 60.

DEI PERFECTIO.

16. Deus nulla perfectione privative potest carere, XXVI, 61. Deum, ea ratione qua prima causa est, omnem perfectionem possibilem in se continere, *ibid.*
 17. Deus ratione suae perfectionis non debet formaliter, sed eminenter continere perfectiones creaturarum, *ibid.* et 86.
 18. Deus formaliter in se continet omnes perfectiones simplices, 63.
 19. Deum esse aeternum, evidens naturali ratione, 64.

DEI INFINITAS ET IMMENSITAS.

20. In Deo infinitas, negatio est, non privatio, XXVI, 7.
 21. Dei infinitatem ex motu colligi non posse, ut ait Aristoteles intenditur, ejus discursum late perpendendo demonstratur, 64 et seq.
 22. Deum esse infinitum quomodo ex creatione probetur, 69; idem ostenditur a priori, ex eo quod Deus est, 70.
 23. Deum esse immensum, ratione naturali ostenditur, 95.
 24. Deum esse immensum, demonstratur a priori ex influxu, et actione universali, non actuali, sed possibili. Et late defenditur illa ratio, 96.
 25. Dei immensitas ut est attributum peculiare, dicitur habitudinem ad Ubi seu praesentiam Dei in omnibus, 95.
 26. Ad Dei immensitatem non pertinet esse in loco infinito cum habitudine reali ad rem quam contingit, 106.
 27. Deus ubi semel est, perpetuo necessario manet, 102.
 28. Deus per creationem necessario est per substantiam et virtutem suam in rebus omnibus, 101.
 29. Deus non diffundit actionem creativam vel conservativam, sed intime est in unaquaque re conservando illam, 102.
 30. Deus est extra mundum, aut in spatiis imaginariis solum per realem praesentiam suam, sine actuali habitudine reali ad aliquam rem extra ipsum, 106.

DEI VITA.

31. Deus non esset immensus, si concluderetur in hoc mundo, 104.
 32. Deus ubicumque est, habet totam suam praesentiam, 112.
 33. Deus non est capax Ubi praedicamentalis, 982.
 34. Deus nec definitive, nec circumscriptive est in loco, 1005.

DEI SIMPLICITAS, UNITAS ET IMMUTABILITAS.

35. Dei simplicitas ostenditur, XXVI, 72. Simplicitas attributum positivum sit, an negativum, 73.
 36. Deo repugnat compositio ex natura et supposito, 75, sicut et ex materia et forma, quinimo et ex partibus integralibus, 76, et ex esse et essentia, 74. Deus compositionem ex genere et differentia non admittit, 83; non tamen ei propter solam simplicitatem repugnat, XXV, 243.
 37. In Deo non potest concipi differentia proprie dicta, XXVI, 84.
 38. Deum esse immutabilem demonstratur ex ejus simplicitate, et ex necessitate essendi, 113.
 39. Ratio, qua Aristoteles probat primum motorem immobilem, expenditur, 114.
 40. Deum esse tantum unum, licet per effectus non demonstratur, bene tamen ex eo quod est ens necessarium, 138.
 41. Dii plures neque aequales, neque inaequales in essentiali perfectione esse possent, 139.
 42. Dei veritas cum demonstratur, qualiter personarum Trinitatis pluralitati non praedjudicat, 140.
 43. Deum esse unum omnes fere eruditi philosophi agnoverunt, 141.

DEI COGNOSCIBILITAS ET INEFFABILITAS.

44. Deus cum invisibilis dicitur, licet respectu oculi corporei, et intuitivae cognitionis intellectus creati, et animae separatae id habeat, omnem cognitionem sui etiam evidentem non excludit, XXVI, 142.
 45. Deum naturaliter esse invisibilem ab intellectu creato, efficaciter probatur, 145.
 46. Deus per nullum suum effectum, etiam supernaturaliter, potest naturaliter cognosci prout in se est, 143.
 47. Dei invisibilitas ex ejus purissima actualitate discursu D. Thomae colligitur, 145.
 48. Deus per speciem naturalem ipsum distincte, abstractivae tamen representantem videri non potest, 147. Dei species impressa an detur, et an sit possibilis. Vide *Species*, a n. 4.
 49. Deum supernaturaliter virtute visibilem esse non demonstratur, sed fide tenetur, 158.
 50. Deus est incomprehensibilis ab intellectu creato quantumvis supernaturaliter elevato, 159. Dei quidditatem naturaliter possumus cognoscere, non tamen quidditative, *ibid.* Vide item 440.
 51. Dei verum conceptum formamus, licet non distinctum, 162.
 52. Deus naturaliter est ineffabilis Angelis et hominibus, imo et supernaturaliter, 163.
 53. Deus etiam a seipso ineffabilis creato sermone, *ibid.*
 54. Dei nomina cum ad ipsum significandum imponantur, prout a nobis concipiuntur, ipsum etiam confuse significant, 164.
 55. Voci Deus, unus simplex in mente respondet conceptus, 165.

56. Deum esse substantiam viventem demonstratur, XXVI, 166.
 57. Deus qualiter participat rationem vitae seclusis quibuslibet imperfectionibus, 167.
 58. Deum esse vivens intellectualem per essentiam, et a priori, et a posteriori monstratur, *ibid.*
 59. Deus cum vivens analogice nobiscum dicitur, qualiter praedicatum illud sumendum sit, 169.
 60. Deus vitam agit intellectualem sibi sufficientem felicissimamque, quod est ejus proprium, *ibid.*

DEI SCIENTIA.

61. Deum habere scientiam, evidens est ratione naturali, XXVI, 171.
 62. In Deo non est scientia in actu primo proprio, sed semper in actu secundo ultimo et simplicissimo, respectu cujuslibet objecti in particulari, *ib.*
 63. Deus omnia cognoscit, non quia iis, ut beatificetur, indiget, sed quia ad suam naturalem perfectionem id sequitur, *ibid.*
 64. In Deo non est, proprie loquendo, potentia intellectiva, 172.
 65. In Deo potentia proxima ad generandum, etiam secundum rationem concepta, differt ab intellectu, et quomodo, *ibid.*
 66. Dei scientia nec est habitus facilitans, neque intelligibilis species, *ibid.*
 67. Deus an habeat scientiam per modum actus primi, saltem secundum nostrum modum concipiendi, 173.
 68. Scientiam Dei esse de ejus essentia ostenditur, *ibid.*
 69. Dei scientiam perfectissimam esse essentialiter, intensive et extensive, ratione naturali constat, 174.
 70. Dei scientia nec secundum rationem, nedum in re, minuitur aut variatur propter contingentium propositionum falsitatem aut veritatem, 175.
 71. Scientia Dei qualiter sumat perfectam extensionem ex parte objecti, *ibid.*
 72. Scientia Dei eminentissimo modo simul est directa et reflexa, 176.
 73. Deus scientia sua creaturas omnes posibles cognoscit, non solum, ut in seipso eminenter contentas, sed formaliter, et in seipsis, 177. Non tamen ab eis scientiam suam desumit, sed eas ut secundarium objectum respicit, *ibid.*
 74. Dei scientiam sic ad creaturas terminari, qualiter nullam imperfectionem importet, 178.
 75. Divina scientia ponatur, aut supponatur aliquid in creaturis possibilibus, ut sint ab ipso cognoscibiles, *ibid.*
 76. Deus scientia sua, futura omnia, etiam contingentia, cognoscit ex aeternitate, quin ideo illis necessitatem aliquam imponat, 179.
 77. Dei scientia, etsi una et simplicissima, universalissima tamen, 180.
 78. Scientia Dei omnes perfectiones intellectualium virtutum continet, alias formaliter, alias eminenter, *ibid.*
 79. Scientia quia, non est in Deo, est tamen scientia propter quid; respectu vero sui, proprius dicitur scientiam quid habere, 181.
 80. Deus prius secundum rationem cognoscit quod est in actu, quam quod est in potentia, 656.
 81. De scientia Dei recte sensisse Aristotelem asseri-